

## Wrakopruijing; privaatrechtelijk kostenverhaal voor het markeren van een gezonken schip.

HR 10-07-2015, ECLI:NL:HR:2015:1836, m.nt. A.H.J. Hofman en G.A. van der Veen (Staat der Nederlanden/H.H van der Schalk)

### Instantie

Hoge Raad (Civiele kamer)

### Datum

10 juli 2015

### Magistraten

Mrs. F.B. Bakels, G. Sniijders, G. de Groot, M.V. Polak, T.H. Tanja-van den Broek

### Zaaknummer

14/02634

### Noot

A.H.J. Hofman en G.A. van der Veen

### Roepnaam

Staat der Nederlanden/H.H van der Schalk

### Folio weergave

[Download gedrukte versie \(PDF\)](#)

### Vakgebied(en)

Bestuursrecht algemeen / Overheid en privaatrecht

Verbintenissenrecht / Aansprakelijkheid

Vervoersrecht / Zeevervoer

### Brondocumenten

ECLI:NL:HR:2015:1836, Uitspraak, Hoge Raad (Civiele kamer), 10-07-2015

ECLI:NL:PHR:2015:410, Conclusie, Hoge Raad (Advocaat-Generaal), 03-04-2015

Beroepschrift, Hoge Raad (Civiele kamer), 02-05-2014

### Wetgeving

Art. 6:162, 8:656 lid 1 BW; art. 2 lid 4, 10 Wrakkenwet

## Essentie

**Privaatrechtelijk kostenverhaal voor het markeren van een gezonken schip is toegestaan indien er ten tijde van de markering zodanig gevaar voor de scheepvaart was te duchten dat het markeren van die plaats noodzakelijk was.**

## Samenvatting

*Grondslag van de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad van de eigenaar van het voorwerp in de arresten Staat/ August de Meijer en Staat/KMT is het niet-voldoen aan de daarin genoemde verwijderingsplicht. Het in die arresten voor die aansprakelijkheid gestelde vereiste dat de gevaren verbonden aan het niet-verwijderen van het voorwerp zo groot zijn dat zij de beheerder van het vaarwater redelijkerwijs tot verwijdering nopen, heeft als strekking dat deze aansprakelijkheid bij vaarwater alleen op haar plaats is als de beheerder daarvan in verband met de gevaren die aan de aanwezigheid van het voorwerp zijn verbonden, redelijkerwijs tot het nemen van maatregelen is genoodzaakt. Ook indien verwijdering van het voorwerp door de beheerder niet nodig is of blijkt te zijn, maar het voorwerp (mogelijk) wel een zodanig gevaar voor de scheepvaart vormt dat in verband daarmee redelijkerwijs maatregelen noodzakelijk zijn, zoals het markeren van de plaats waar het voorwerp is gezonken, al dan niet slechts van tijdelijke aard of uit voorzorg, bestaat daarom grond voor die aansprakelijkheid. De omstandigheid dat de eigenaar van het voorwerp niet bevoegd is om zelf die maatregelen te treffen, maar dat slechts de beheerder van het vaarwater daartoe bevoegd is, staat niet aan het ontstaan van deze aansprakelijkheid in de weg.*

## Partij(en)

Arrest in de zaak van:

De Staat der Nederlanden, te 's-Gravenhage, eiser tot cassatie, adv.: mr. M.W. Scheltema,  
tegen

Verweerder, verweerder in cassatie, niet verschenen.

## **Uitspraak**

### **1. Het geding in feitelijke instanties**

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de vonnissen in de zaak 215585 / HA ZA 11-708 van de rechtbank Arnhem van 3 augustus 2011 en 21 december 2011;
  - b. het arrest in de zaak 200.111.933 van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 11 februari 2014.
- Het arrest van het hof is aan dit arrest gehecht (niet opgenomen; *red.*).

### **2. Het geding in cassatie**

Tegen het arrest van het hof heeft de Staat beroep in cassatie ingesteld. De cassatiedagvaarding is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit (niet opgenomen; *red.*).

Tegen verweerder is verstek verleend.

De zaak is voor de Staat toegelicht door zijn advocaat en mede door mr. G.M.C. Neuteboom-Klink.

De conclusie van de Advocaat-Generaal J. Wuisman strekt tot vernietiging van het bestreden arrest en tot verwijzing van de zaak naar een ander hof ter verdere behandeling.

### **3. Beoordeling van het middel**

#### **3.1**

In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

- (i) Verweerder was eigenaar van een jacht, genaamd 'Qubio'. Op zondagochtend 3 augustus 2008 is de 'Qubio' tijdens een vaartocht van verweerder en zijn zoon op de Noordzee tussen Scheveningen en Stellendam gezonken. Verweerder en zijn zoon zijn door een voorbijgaande sleper 'opgepikt' en in veiligheid gebracht.
- (ii) Dezelfde dag om 12.15 uur is in opdracht van de Kustwacht, althans Rijkswaterstaat Noordzee, een schip van Rijkswaterstaat uitgerukt om de Qubio te lokaliseren. De Qubio is toen niet gevonden. Wel is besloten om op de plaats waar de opvarenden van de Qubio zijn 'opgepikt', omwille van de veiligheid van het vaarwaterverkeer twee zogeheten cardinale boeien te plaatsen. Cardinale boeien worden voornamelijk gelegd op bredere vaarwateren, meren en op zee ter markering van obstakels of afzonderlijke gevaren.
- (iii) Op 22 augustus 2008 hebben Rijkswaterstaat Noordzee en de Kustwacht de cardinale boeien weer opgehaald.
- (iv) De Staat heeft verweerder aansprakelijk gesteld voor de kosten van het leggen en ophalen van de twee cardinale boeien voor een bedrag van € 18.234,40. De verzekeraar van verweerder heeft namens verweerder de aansprakelijkheid betwist.

#### **3.2.1**

De Staat vordert in deze procedure het hiervoor in 3.1 onder (iv) genoemde bedrag van verweerder. Aan zijn vordering heeft de Staat ten grondslag gelegd dat hij als beheerder van het vaarwater waarin de Qubio is gezonken, deze kosten heeft gemaakt, en dat hij die kosten op grond van art. 10 Wrakkenwet in verbinding met art. 6:162 BW kan verhalen op verweerder, nu deze daarvoor aansprakelijk is uit onrechtmatige daad. Volgens de Staat is van een onrechtmatige daad van verweerder sprake nu de Qubio op de bodem van het door de Staat beheerde vaarwater is terechtgekomen en een zodanig gevaar vormde voor de scheepvaart dat de Staat als beheerder van het vaarwater redelijkerwijs was genoodzaakt om over te gaan tot markering van het schip. De Staat heeft voor deze grondslag verwezen naar HR 14 oktober 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1482, *NJ* 1995/720 (*Staat/August de Meijer*) en HR 8 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8170, *NJ* 2003/372 (*Staat/KMT*).

#### **3.2.2**

Evenals de rechtbank heeft het hof de vordering niet toewijsbaar geoordeeld. Daartoe heeft het hof als volgt overwogen. Uit de door de Staat aangehaalde arresten volgt dat verweerder jegens de Staat gehouden was tot verwijdering van de Qubio indien de gevaren verbonden aan het niet-verwijderen ervan zo groot waren dat zij de Staat als beheerder

redelijkerwijs tot verwijdering noopten. In dit geval bestond echter geen noodzaak tot verwijdering meer, omdat is gebleken dat het wrak volledig was verdwenen. (rov. 4.9)

In dit geval wordt verweerder dus niet aansprakelijk gesteld voor het niet-verwijderen van het schip, maar enkel voor het niet-markeren daarvan (rov. 4.10). Uit de arresten *Staat/August de Meijer* en *Staat/KMT* volgt echter niet dat dit niet-markeren onrechtmatig is. Er kan ook niet op een andere grond worden geoordeeld dat dit niet-markeren onrechtmatig was. Uitsluitend de Staat was gerechtigd om tot markering over te gaan. Verweerder had daartoe niet de mogelijkheid. (rov. 4.11) Het voor de onderhavige aansprakelijkheid vereiste onrechtmatig handelen ontbreekt derhalve (rov. 4.12).

### 3.3.1

De onderdelen 1.1 en 1.3 betogen dat het hof heeft miskend dat voor de aansprakelijkheid als bedoeld in genoemde arresten volstaat dat sprake is van een op de bodem van het vaarwater terecht gekomen voorwerp dat een zodanig gevaar vormt dat dit de beheerder redelijkerwijs noopt tot het nemen van maatregelen terzake.

### 3.3.2

In de arresten *Staat/August de Meijer* en *Staat/KMT* is, voor zover hier van belang, beslist dat de eigenaar van een voorwerp dat terechtkomt op de bodem van een vaarwater, ook al valt hem daarvan geen verwijt te maken, terstond nadat hij van de situatie op de hoogte is gekomen, jegens de beheerder van dat vaarwater gehouden is dat voorwerp te verwijderen en door dat na te laten jegens de beheerder onrechtmatig handelt, met dien verstande dat voor toepassing van deze regel in beginsel is vereist dat de gevaren verbonden aan het niet-verwijderen zo groot zijn dat zij de beheerder redelijkerwijs tot verwijdering noopten.

### 3.3.3

In dit geval was, naar vaststaat, verwijdering niet nodig omdat de Qubio verdwenen bleek. De grondslag van de vordering van de Staat is echter dat het schip op een plaats is gezonken waar daarvan zodanig gevaar voor de scheepvaart was te duchten dat het markeren van die plaats door middel van de cardinale boeien redelijkerwijs noodzakelijk was.

### 3.3.4

De onderdelen betogen terecht dat ook in een zodanig geval aansprakelijkheid van de eigenaar van het voorwerp bestaat. Grondslag van de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad van de eigenaar van het voorwerp in de arresten *Staat/August de Meijer* en *Staat/KMT* is het niet-voldoen aan de daarin genoemde verwijderingsplicht. Het in die arresten voor die aansprakelijkheid gestelde vereiste dat de gevaren verbonden aan het niet-verwijderen van het voorwerp zo groot zijn dat zij de beheerder van het vaarwater redelijkerwijs tot verwijdering nopen, heeft als strekking dat deze aansprakelijkheid bij vaarwater alleen op haar plaats is als de beheerder daarvan in verband met de gevaren die aan de aanwezigheid van het voorwerp zijn verbonden, redelijkerwijs tot het nemen van maatregelen is genoodzaakt. Ook indien verwijdering van het voorwerp door de beheerder niet nodig is of blijkt te zijn, maar het voorwerp (mogelijk) wel een zodanig gevaar voor de scheepvaart vormt dat in verband daarmee redelijkerwijs maatregelen noodzakelijk zijn, zoals het markeren van de plaats waar het voorwerp is gezonken, al dan niet slechts van tijdelijke aard of uit voorzorg, bestaat daarom grond voor die aansprakelijkheid. De omstandigheid dat de eigenaar van het voorwerp niet bevoegd is om zelf die maatregelen te treffen, maar dat slechts de beheerder van het vaarwater daartoe bevoegd is, staat niet aan het ontstaan van deze aansprakelijkheid in de weg.

### 3.3.5

De onderdelen 1.1 en 1.3 zijn dus gegrond. De overige onderdelen behoeven geen behandeling.

## 4. Beslissing

De Hoge Raad:

vernietigt het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 11 februari 2014;

verwijst het geding naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch ter verdere behandeling en beslissing;

veroordeelt verweerder in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van de Staat begroot op € 2.732,98 aan verschotten en € 2.600 voor salaris.

## Noot

**Auteur:** A.H.J. Hofman<sup>1</sup> en G.A. van der Veen

Privaatrechtelijk kostenverhaal voor het markeren van een gezonken — en later blijkt verdwenen — schip? Het kan! In het

hierboven afgedrukte arrest oordeelde de Hoge Raad namelijk dat privaatrechtelijk kostenverhaal voor het nemen van (tijdelijke) voorzorgsmaatregelen, zoals het markeren van de plek waar een schip is gezonken, is toegestaan indien er ten tijde van de markering zodanig gevaar voor de scheepvaart was te duchten dat het markeren van die plaats noodzakelijk was. Het gegeven dat het gezonken schip uiteindelijk in de bodem verdwenen leek te zijn, waardoor het gevaar geweken was en het schip dus ook niet kon worden geborgen, doet aan de mogelijkheid van kostenverhaal niet af, zo oordeelde de Hoge Raad.

## 1. Wat was er aan de hand?

Op zondagochtend 3 augustus 2008 is het jacht de Qubio gezonken op de Noordzee tussen Scheveningen en Stellendam. Om de Qubio te lokaliseren is diezelfde dag een schip van Rijkswaterstaat uitgerukt. De Qubio is toen niet gevonden. Wel heeft Rijkswaterstaat — omdat er volgens hem op dat moment wel sprake was van een reële gevaarlijke situatie — besloten om de locatie, waar de opvarenden van de Qubio door een voorbijgaande sleepboot waren opgepikt, te markeren met twee zogenaamde cardinale boeien. Cardinale boeien worden gebruikt om obstakels en/of afzonderlijke gevaren te markeren en worden voornamelijk gelegd op bredere vaarwateren, meren en op zee. De Qubio is echter nooit teruggevonden. Om die reden heeft Rijkswaterstaat de door hem gelegde cardinale boeien 19 dagen later, op 22 augustus 2008, onverrichter zaken weer opgehaald. De totale operatie van leggen en ophalen van de cardinale boeien kostte Rijkswaterstaat zo'n € 18.234,40. Die kosten wenste de Staat, als beheerder van het vaarwater, in deze procedure te verhalen op de eigenaar van het gezonken schip.

## 2. Wrakkenwet biedt mogelijkheid tot actie uit onrechtmatige daad

De Staat legt in deze procedure aan zijn vordering ten grondslag dat de eigenaar van de Qubio aansprakelijk is uit onrechtmatige daad. De grondslag voor aansprakelijkheid zou zijn gelegen in het destijds geldende art. 10 Wrakkenwet jo. art. 6:162 BW:

“De kosten, krachtens deze wet gemaakt, komen, voor zooveel zij niet door belanghebbenden zijn terugbetaald, of uit de opbrengst van het krachtens artikel 6 verkochte kunnen worden gekweten ten laste van den beheerder, onverminderd diens bevoegdheid om de krachtens dit artikel te zijnen laste komende kosten te verhalen op dengene, die volgens de wet daarvoor aansprakelijk is”.

Op grond van het bepaalde in art. 10, komen de in het kader van de Wrakkenwet gemaakte kosten dus in beginsel voor rekening van de beheerder van het vaarwater tenzij hij deze kosten weet te verhalen op degene die daar volgens de wet voor aansprakelijk is (zie ook L.J.J. Rogier, 'De opruiming van scheepswrakken en het verdrag van Nairobi', in: M.A.I.H. Hoeks e.a. (red.), *Verbindend recht*, Deventer: Kluwer 2012, p. 427-441). In het arrest *Staat/Reinhold Ruffler* (HR 14 december 1979, ECLI:NL:HR:1979:AC3904, NJ 1982/96, m.nt. J.C. Schultsz) zagen we al dat deze slotwoorden van art. 10 van de Wrakkenwet een vordering van de beheerder uit onrechtmatige daad mogelijk maken. In het arrest *Eemshorn* (HR 15 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZC2822, AB 2000/196, m.nt. Th.G. Drupsteen, NJ 1999/306, m.nt. A.R. Bloembergen) voegde de Hoge Raad daaraan toe dat de Wrakkenwet er evenmin aan in de weg staat dat de beheerder van het vaarwater over de band van een overeenkomst verhaal zoekt van de door hem gemaakte kosten. Privaatrechtelijk kostenverhaal is op grond van art. 10 van de Wrakkenwet volgens de Hoge Raad dus hoe dan ook toegestaan; van een onaanvaardbare doorkruising van het publiekrecht is geen sprake. Daarmee geldt art. 10 Wrakkenwet in de literatuur ook wel als 'het' schoolvoorbeeld van de situatie dat de wet(gever) het bewandelen van de privaatrechtelijke weg expliciet heeft toegestaan (zie ook M.H.W.C.M. Theunisse, 'De praktijk van de tweewegenleer', Amersfoort: Celsius 2015 en J.A.F. Peters, 'De burgerlijke rechter en het primaat van het publiekrecht', in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *De burgerlijke rechter in het publiekrecht*, Deventer: Kluwer 2015, p. 526). Er hoeft dus geen aandacht besteed te worden aan doorkruisingsvragen zoals die meer in het algemeen bij privaatrechtelijk kostenverhaal aan de orde kunnen worden gesteld, zoals bij kostenverhaal na het opruimen van oliesporen op de openbare weg (vgl. HR 12 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3594, AB 2015/264, m.nt. A.H.J. Hofman en G.A. van der Veen, NJ 2015/366, m.nt. S.D. Lindenbergh en — mede over dat arrest — G.A. van der Veen, 'Vaarsloot verslaat voetpad: de burgerlijke rechter en de bescherming van publiek domein, in: R.J.N. Schlössels e.a. (red.), *De burgerlijke rechter in het publiekrecht*, Deventer: Kluwer 2015, p. 498).

## 3. Het leggen en ophalen van cardinale boeien wordt door rechtbank en hof aangemerkt als kosten van opruiming

Uit het bepaalde in art. 2 lid 4 Wrakkenwet volgt dat onder de kosten van opruiming wordt verstaan, de kosten van het doen van de mededeling tot opruiming, alsmede de kosten van het bergen, verlichten, bewaken of vervoeren van het wrak. Vergoeding van de in deze procedure aan de orde zijnde kosten, die van het leggen en ophalen van de cardinale boeien, lijkt op grond van de tekst van het vierde lid dan ook niet zonder meer verzekerd. In deze procedure waren rechtbank en hof

het echter (zonder kenbare motivering) met de Staat eens dat de kosten van het leggen en ophalen van de boeien vallen onder de kosten die zien op de verlichting van het wrak. Deze kwalificatie — wat daar ook van zij — stond bij de Hoge Raad niet meer ter discussie. Met het oog op de op 1 januari 2016 in werking getreden WBMO, waarover hierna meer, valt die kwalificatie echter goed te plaatsen.

#### 4. Voor aansprakelijkheid op grond van de Wrakkenwet is verwijtbaarheid niet vereist

Om in een onder de Wrakkenwet vallend geval van een onrechtmatige daad te kunnen spreken is op grond van het arrest *August de Meijer* (HR 14 oktober 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1482, AB 1995/48, m.nt. G.A. van der Veen, NJ 1995/720, m.nt. M. Scheltema) niet vereist dat aan de eigenaar van een gezonken schip een verwijt valt te maken. Toerekening is mogelijk indien:

- a) er een inbreuk op het eigendomsrecht van de beheerder (hier: de Staat) wordt gemaakt doordat een aan een ander toebehorend voorwerp in een aan de Staat toebehorend water strandt, zinkt of vastraakt en die ander niet direct voor verwijdering van het betrokken voorwerp zorgdraagt; en,
- b) de gevaren, die zijn verbonden aan de aanwezigheid van het voorwerp in het water, zo groot zijn dat zij de beheerder nopen tot verwijdering.

Dat aan het vereiste onder (b) is voldaan dient de Staat als beheerder van het vaarwater zo nodig echter wel te stellen en te bewijzen. Dit laatste had de Staat volgens de Hoge Raad in het arrest *August de Meijer* onvoldoende gedaan. Het ging in die zaak om de berging van een 23 jaar daarvóór in de Westerschelde gezonken kraan. De Hoge Raad oordeelde dat de onrechtmatige daad niet aan de eigenaar kon worden toegerekend, omdat de Staat niet duidelijk had gemaakt dat het belang van de veiligheid van de scheepvaart ter plaatse verwijdering van de kraan nu nog noodzakelijk maakte. De in het arrest *August de Meijer* uiteengezette lijn heeft de Hoge Raad herhaald in het arrest *Staat/KMT* (HR 8 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8170, AB 2004/53, m.nt. G.A. van der Veen, NJ 2003/372, m.nt. K.F. Haak), waar het ging om de mogelijkheid van kostenverhaal voor de opsporing en berging van een container met pesticiden die op de Noordzee van het dek van een schip was geslagen.

#### 5. Hoge Raad trekt de in *August de Meijer* en *Staat/KMT* ingezette lijn breder

In het onderhavige arrest neemt de Hoge Raad gedeeltelijk afscheid van de in *August de Meijer* en *Staat/KMT* ingezette lijn. De Hoge Raad lijkt althans de strekking van het bepaalde in deze arresten op zijn minst breder te willen trekken. In dit geval was verwijdering van het schip immers niet nodig, omdat de Qubio nooit is teruggevonden. Aan het vereiste onder (b) kon de Staat in het geval van de Qubio dus redelijkerwijs niet voldoen. Desondanks is de toerekenbaarheid naar het oordeel van de Hoge Raad gegeven. Redengevend daarvoor was, dat de Qubio op een plaats was gezonken waar daarvan op dat moment zodanig gevaar voor de scheepvaart was te duchten dat het markeren van die plaats door middel van cardinale boeien noodzakelijk was. Daarmee verbreedt de Hoge Raad in wezen de strekking van het vereiste onder (b): ook wanneer er (achteraf) géén noodzaak blijkt te bestaan om het wrak op te ruimen, kan de scheepseigenaar aansprakelijk worden gehouden voor de door de beheerder gemaakte (wrakopruimings)kosten indien het wrak op het moment dat deze kosten werden gemaakt (mogelijk) een zodanig gevaar voor de scheepvaart vormt dat in verband daarmee redelijkerwijs (tijdelijke en/of voorzorgs)maatregelen, zoals het plaatsen van cardinale boeien, vereist zijn (r.o. 3.3.4). Het gegeven dat de scheepseigenaar niet zelf bevoegd is tot het nemen van deze (preventieve) maatregelen, zoals het plaatsen van cardinale boeien, staat aan het ontstaan van aansprakelijkheid niet in de weg. Zoals wij hiervoor immers al zagen, is verwijtbaarheid niet vereist (zie *Staat/KMT* en *August de Meijer*). Met Van Hal zijn wij het eens dat deze door de Hoge Raad aangelegde toets in wezen neerkomt op een 'ex tunc-toetsing' van de noodzaak tot het nemen van maatregelen. De vraag die als gevolg van dit arrest in een volgend geval dan ook beantwoord zal moeten worden, is die of de beheerder van het vaarwater op het moment dat hij de kosten voor het nemen van de (wrakopruimings)maatregelen maakte, aan de hand van de op dat moment beschikbare informatie kon en mocht aannemen dat het wrak een zodanig gevaar voor de scheepvaart vormde of zou kunnen vormen dat het nemen van maatregelen noodzakelijk was (A. van Hal, 'De aansprakelijkheid voor wrakopruimingskosten van 'verdwenen' schepen, in: *Tijdschrift voor Vervoer & Recht*, 2015-4). De wijze waarop en aan de hand van welke (objectieve) omstandigheden deze noodzaak door de beheerder onderbouwd moet worden, zal in nadere jurisprudentie nog moeten worden uitgekristalliseerd. Fragiel aan deze redenering van de Hoge Raad blijft echter dat niet voorkomen wordt dat de beheerder zijn eigen vlees moet keuren: hij dient namelijk zelf aan de hand van door hemzelf vast te stellen feiten en omstandigheden te beoordelen of de noodzaak tot het nemen van maatregelen redelijkerwijs aanwezig was. Uiteindelijk zal de rechter hebben te oordelen of die beoordeling in redelijkheid zo gemaakt kon worden.

#### 6. Relevantie arrest voor op 1 januari 2016 in werking getreden WBMO

Op 1 januari 2016 is de Wet Bestrijding Maritieme Ongevallen (WBMO) in werking getreden (*Stb.* 2015, 399). Deze wet

vormt de implementatie van het in 2007 tot stand gekomen Internationale Verdrag van Nairobi inzake het opruimen van wrakken (Wrakopruimingsverdrag) (*Trb.* 2008, 115) en beperkt het toepassingsbereik van de Wrakkenwet aanzienlijk. De Wrakkenwet is namelijk niet meer van toepassing op wrakken in de zin van de WBMO, zijnde de wrakken van zeeschepen die zich bevinden binnen de Nederlandse Exclusieve Economische Zone en de Nederlandse binnen- en territoriale wateren. De facto betekent dit dat de Wrakkenwet alleen nog maar van toepassing is op de opruiming van voorwerpen die niet afkomstig zijn van zeeschepen, zoals vliegtuigwrakken en niet-drijvende (gekantelde) installaties, op de opruiming van (restanten van) andere schepen dan zeeschepen die — kort gezegd — zijn vastgeraakt op en langs de binnenwateren, alsmede te water geraakte zaken als auto's op de binnenvaarwegen. Hoewel de Wrakkenwet per 1 januari 2016 in de meeste gevallen niet meer van toepassing zal zijn op de opruiming van scheepswrakken, lijkt het bepaalde in het hierboven afgedrukte arrest haar relevantie te behouden onder de WBMO. Ook onder de WBMO kan de scheepseigenaar namelijk slechts aansprakelijk worden gehouden voor de kosten die de Staat voor het lokaliseren, *markeren* en opruimen van het wrak heeft moeten maken indien de Staat weet aan te tonen dat er een noodzaak bestaat om het wrak op te ruimen of om maatregelen te treffen (zie het nieuwe art. 8:656 lid 1 BW). De in de jurisprudentie van de Hoge Raad onder de Wrakkenwet uiteengezette lijn inzake kostenverhaal, lijkt daarmee zijn relevantie voor de toekomst te behouden. Dit arrest is ook geannoteerd in *NJ* 2015/441, m.n.t. K.F. Haak en *JB* 2015/159, m.nt. J.A.F. Peters.

Voetnoten



Advocaat bij AKD te Rotterdam.